

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Соціологія ризиків»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань – *05 Соціальні і поведінкові науки*

Спеціальність – *054 Соціологія*

Освітньо-професійна програма – *соціологія*

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1*, семестр – *2*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Новосад Крістіна Ярославівна, кандидат соціологічних наук, доцент кафедри соціології та соціальної роботи, e-mail: kristina.novosad@uzhnu.edu.ua

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. В курсі соціології ризику розглядаються ключові підходи до аналізу в сучасній соціальній теорії. Особливе значення приділяється таким аспектам, як історичний контекст виникнення т чи інших підходів до аналізу ризику, факторам, які сприяють їх виділенню в окрему область досліджень. у системі соціально-гуманітарних наук полягає у тому, що вона формує у людей соціальну культуру та мислення, привертає увагу до наявних проблем в суспільстві, сприяє формуванню знань про соціальну реальність та зміні поведінки індивідів в соціальних групах та суспільстві в цілому.

2. Метою дисципліни є формування уявлення про історію та сучасний етапі розвитку соціологічних підходів до вивчення ризику, отримання навиків здійснення теоретичного аналізу базових уявлень про ризик.

Завдання курсу: навчити студентів здійснювати теоретичний аналіз базових уявлень про ризик, сформуванню уявлення про історію та сучасні підходи до вивчення ризику; розкрити принципи впливу на споживачів з метою просування продукту на ринку; навчити студентів розглядати значні проблеми сучасності через призму теорій ризику, ознайомлення студентів з реальним функціонуванням інституту соціальної реклами в сучасному суспільстві.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни.

1. Історія уявлення про ризик. Специфіка сучасності.
2. Класифікація підходів до вивчення ризику. Поняття «ризик» в соціології.
3. Соціологічні теорії в курсі «Соціологія ризику».
4. Соціально-психологічні підходи вивчення ризику.
5. Особливості економічного підходу вивчення ризику.
6. Сучасне суспільство в контексті соціологічних концепцій ризику.
7. Суспільство ризиків. Класифікація загроз.
8. Ризики і небезпеки. Їх динамічна сутність.
9. Підходи до вивчення поняття «безпека». Еволюція поняття «безпека».
10. Рівні і різновиди безпеки. Питання суб'єктивності та об'єктивності безпеки.

4. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми в здобувачів повинні бути сформовані такі компетентності:

- загальні: здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК01); здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК05); здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК06); здатність планувати і здійснювати міжособистісну взаємодію (ЗК07); здатність усвідомлювати проблематику рівних можливостей у суспільстві, зокрема у її гендерних, расових, вікових аспектах (ЗК08);

- фахові: здатність аналізувати соціальні явища і процеси (СК01); здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога та керуватися загальнолюдськими цінностями (СК06); здатність розуміти соціальні процеси, тренди, можливості і виклики соціальних змін в Україні та світі та стратегічно планувати вектор їх руху (СК08).

ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Гіденс Е. Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя [пер. з англ. Н.Поліщук]. К.: Альтпрес, 2004. 100 с.
2. Лукашевич М., Недюха М. Суспільство ризику. Соціологічна енциклопедія. Укладач Городяненко В.Г. К.: Академвидав, 2008. 456 с.
3. Луман Н. Понятие риска. Thesis: теория и история экономических и социальных институтов и систем. 1994. № 5. С. 135 – 160.
4. Ризики в сучасному нестабільному суспільстві: соціальні та культурні виміри; за ред. Л.Г. Скокової. Київ: Інститут соціології НАН України, 2021. 295 с.
5. Giddens A. Risk and Responsibility. Modern Law Review. Vol. 62(1). 2003. p. 1–10.
6. Taylor-Gooby P. New risks and social change. New risks, new welfare. The transformation of the European welfare state. NY: Oxford University press Inc, 2004. 248 p.

Допоміжна література

1. Більовський О. А. Соціальні ризики постіндустріального суспільства як основа історичних трансформацій. Філософія і політологія в контексті сучасної культури. 2013. Вип. 6(3). С. 74 – 79.
2. Кірнос І. Систематизація нових соціальних ризиків у контексті переходу до постіндустріального суспільства. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Логістика. 2011. – № 706. С. 88 – 93.
3. Тарасова О. А. У. Бек і Е. Гідденс про суспільство ризику. Соціальні технології: актуальні проблеми теорії та практики : зб. наук. праць Класичний приватний університет. Запоріжжя, 2019. Вип. 83. С. 53-58.
4. Посохов І. Аналіз змісту поняття ризик і наукові підходи щодо визначення сутності ризику. Сборник научных трудов. Вестник НТУ «ХПИ». № 5. 2012. С. 101 – 108.
5. Радіонова-Водяницька В. Щодо окремих соціальних ризиків у трудовому праві. *Актуальні проблеми права: теорія і практика*. 2013. № 27. С. 444 – 452.
6. Taylor-Gooby P., Cebulla A. The Risk Society Hypothesis: an empirical test using longitudinal survey data. *Journal of Risk Research*. 22 August 2010. P. 1 – 21.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <https://ukr-socium.org.ua/uk/>
2. <https://sau.in.ua/magazine/ukrayinskyj-socziologichnyj-zhurnal/>
3. <http://stmm.in.ua/archive/>
4. Beck's Theory of Risk Society of Modernity: Definition and Speciality of Risk Society [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.yourarticlelibrary.com/sociology/becks-theory-of-risk>.
5. Anthony Giddens' and Ulrich Beck's conceptions of risk. November 27, 2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://multimediateeek.wordpress.com/2015/11/27/anthony-giddens-and-ulrich-becks-conceptions-of-risk/>.